

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagor)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2·50

DE DIJOUS A DIJOUS

La ruptura de 'n Canalejas y en Sagasta va venir quan el primer exigia que's reunissin les Corts y que's dongués lectura, previament autorizada pel rey, del arreglo de la qüestió religiosa en els termes acordats per la ponència de ministres. En Sagasta s'hi va fer de pernas, baix l'amenaça del Nunci de retirarse de Madrid si ab la citada lectura s'quebrantaven les nociacions entaulades ab el Vaticà. Ja no era possible sostén l'engany per més temps, y en Canalejas va sortir del ministeri emportantse'n la bandera de la democracia.

Pero en Sagasta pretén que aquesta bandera ó pendó no la té ningú més qu'ell. Al efecte va anunciar que l' ministeri s'inclinará á la esquerra ara més que mai, que's concedirà un plazo de dos mesos al Vaticà per resoldre les qüestions pendents, y que després de aquest plazo s'veuria si l' govern es ó no es liberal y radical y tot. ¿Romansos á n'aquesta hora?

Per resoldre la qüestió de la reapertura de les Corts va buscar dos crossas, consultantho ab en Montero Ríos, president del Senat y ab el Marqués de la Vega de Armijo, que ho es del Congrés. També aques'a nova habilitat li va fallar, puig mentres el primer va dirli que no era convenient la reapertura, el segon li va manifestar qu'era de tot punt necessaria.

Entre tant se reunien les minorias exigint la immediata reanudació de les sessions, pero l' del tupé sense encomenarse á Deu ni al diable publicà punt en blanch un decret á la Gaceta, donant per terminada l'actual legislatura. Una puntada de peu en tota regla al sistema parlamentari. Pero la punta del peu ha de ferli mal per forsa, desde l' moment que l' adopció de aquesta mida tan grave, implica la confessió flagrant de la seva impotència de governar ab las Corts actuals, ab las Corts que l' mateix Sagasta va treure de les urnas, pels medis acostumats y pel seu us y servey exclusiu.

**

En Canalejas fora del govern s'ha crescut. Se proposa emprendre ab gran activitat una campanya política en sentit radical. Un núcleo de diputats y senadors en numero de 53, varen ofarirli dimecres un banquet, en el qual feu sus primeras declaracions. Digué que no vol ser jefe de partit pera repartir favors ab un caciquisme ben organitzat, sense preocupar-se dels problemes qual resolució es forsoa pera l'Estat; aspira á ser alguna cosa menos, que podrà produir molt; aspira á ser un servidor d'Espanya. «No brindém—va dir—per res personal, ni per mí, ni per en Sagasta, ni per la monarquia, tot caduch; brindém per Espanya, qu' es superior á la monarquia y á tot. No està mal per comensar.

**

L' olímpica tranquilitat de 'n Sagasta se veu per turbada per la qüestió obrera cada dia més grave. A Badajoz va haverhi tiros en gran: més de 60 ferits tenyiren ab la seva sanch els carrers de la capital extremenya... y com de costüm fou proclamat l'estat de siti.

El mateix remey està á punt de aplicarse á Andalucía, ahont l' acutut dels traballadors agrícolas, en vigilias de la sega, presenta caràcters d'extraordinaria gravetat.

Y á Catalunya continuhém vivint en estat excepcional, lo qual ens priva de fer consideracions sobre la huelga de Tarrassa y sobre la que 'ls carrers de transports iniciaren á Barcelona l' passat dimecres.

—Vaja, home, no s'hi pensi tant. Deixi l'equipatge inútil, y puji d'una vegada, que aviat hi serém.

Tal se presentan las coas que no tindrà res d'extrany que las garantías constitucionals siguin declarades també en huelga forzosa en la major part de las provincias españolas.

A França ha dimitit l'insigne Waldeck-Rousseau, després de haver obtingut una gran victòria electoral. Ab ella ha coronat dignament la seva campanya de solidificació de las institucions republicanes, rudiment combatudes pel nacionalisme. En Waldeck-Rousseau que no gosa de una salut massa

forta ha invocat el seu dret á descansar. ¡Quán difent del nostre Sagasta que no s'cansa mai de fer disbarats!

En substitució del insigne patrici, 's constituirà un ministeri francament de l'esquerra, animat de propòsits molt radicals, en consonància ab las aspiracions de la majoria del país, manifestadas en els comicis.

Inglaterra ha fet la pau ab els boers, després de perdre prop de 100,000 homes y una suma incalculable de lluïsas esterlinas.

Al Transvaal y al Orange, que desde avuy estarán baix la soberania de Inglaterra, se 'ls reconeix la més completa autonomia. Se regirán per si mateixos; usarán la seva llengua en els tribunals y en les escoles; podrán tenir armas per sa defensa personal contra las fieras y 'ls mero-dejadors, y en lloc d'exigir-s'ls una indemnisió de guerra, el govern anglès s'ha compromés á concedir-los tres milions de lluïsas esterlinas pera la reconstrucció de las masías destruïdes y de las hisendas talades.

EL LLIBERTADOR D' ITALIA

JOSEPH GARIBALDI

Ab ocasió del XX aniversari de la seva mort, les naçions llatines, Espanya entre elles, han dedicat un recor al home que consagrà tota sa existència à la santa causa de la redempció dels pobles.

Tot això es lo que han pogut obtenir després de dos anys y mitj de una lluita heroica ab la nació més poderosa del mon. Y això 'ls autorisa pera ser en el porvenir el núcleo més important dels futurs Estats Units de l'Africa del Sur.

A Inglaterra la notícia de la pau ha sigut rebuda ab grans transports de alegria. Aquell poble s'ha tret de sobre un pes que l'acaparava.

La pau conseguida després de tan colossals esforços, ha posat en evidència que no sempre pot aconseguir-se tot lo que 's desitja, per poderosos que siguin els medis de que 's disposi. Inglaterra no ha pogut vencer al poble boer: s'ha tingut de contentar convencient.

PEP BULLANGA

POST FESTUM...

Le rey actual se diu Alfonso XIII, indicantse ab aquest número que avants qu'ell y no més de aquest nom n'hi ha hagut dotze, completantse ab la seva ascensió al tron la dotzena de frare dels Alfonsos.

L'actual president del Consell de ministres se diu D. Práxedes, y es el primer de aquest nom que remena las cireras, y es de creure que será l'únich, puig sa llarga història y l'edat avansada à que ha arribat fan d'ell una espècie de Pare Etern de la política espanyola.

En sa joventut no va servir à D. Isabel II, y no per falta de ganas, sino perque aquella senyora, que no estava per progressistes, no va volerlo. Per això va contribuir à la Revolució y va ser ministre del govern provisional, y després ministre de D. Amadeo de Saboya, y allà al '74, ministre de un govern que 'tulava republicà sense serbo; y després de la restauració, ministre de D. Alfonso XII, y mort aquest monarca, primer ministre de la Regència al constituir-se, y últim ministre de la Regència al terminar la seva missió, y, per fi, primer ministre de D. Alfonso XIII al ser proclamada sa major edat.

Estém, donchs, condemnats à Sagasta perpètu.

Valentinos de una pintoresca metàfora de la seva invenció, dirérem qu' es com l'eura que s'arrapa al arbre xuclantli la vida. Y quan al arbre mort ja no li queda sava ni sustancia, l'eura's desferra y va à entortillar-se al del costat, arrapants'hí de ferm y xuclant sempre...

[Pobre reynat el que aixís comensa]

No podia certament anar-se més depressa de lo que s'ha anat en mostrar la perniciosa influència de l'eura revellida, sobre l'arbre treure y sobre la terra espanyola obligada à sustentar-lo. L'eura com més vella, més absorbent, més xucladora.

Encara no havien desaparecud dels carrers de Madrid les galindaynas que 'ls adornavan, encara no s' havien extingit els ecos de les últimes festes, encara durava en la imaginació dels *isidros* visitants de Madrid, l'efecte de haver vist al rey en persona, que ja s' havia fos com un floch de nuvol disolt per una ventada, l'ilusió que algúns se forjaren de que à nou reynat corresponían nous usos, novas costums, nous procediments, novas aspiracions, novas miras.

No: à nou reynat, las vellas manyas de sempre, las despreocupacions de costum, el tupé triomfal del etern Sagasta.

Aquí no ha passat res: estém com estavam; estém com estém. Tenim lo que teníam, tindrém lo que teníam. En Sagasta en tota la seva omnipotència

**

No sé si fa plorar ó riure girar la vista enrera pera veure 'ls motius imperiosos que donaren loch à la seva última ascensió al candelero.

Gobernava en Silvela ab els sens vaticanistas, y l' país empitat fins al cap de munt, deixava sentir fons rumors de terratrèmol. Els més pacífics estaven enfurriyats contra la reacció y el clericalisme dominants. A cada punt surgien per tot arreu

esclats de disgust, síntomas premonitoris de una proxima explosió.

Sagasta, donchs, conjurar à tota pressa aquell perill, y 'l govern dels liberals que 's reservava pel dia en que 'l rey no cumplísa sa major edat, s' adelantà de alguns mesos, al sol y unich objecte de contenir de moment el paborós conflicte.

Donchs bé, aquests pochs mesos de govern liberal dintre de la regència van bastar per anular-lo completament, posant de relleu la seva falsa y la seva impotència. La situació sagastina no ha pogut ó no ha sabut ó no ha volgut donar un pas en el camí de les satisfaccions tan ansiatas pel país liberal.

En dos crisis successives ha inutilisat precisament als ministres en qui el país liberal tenia xifrades algunes esperances. De primer l'Urzáiz, que havia donat mostres de una gran entessa de caràcter al alsarsse decidit contra 'ls ruinoses privilegis del Banc d'Espanya, y ab l'Urzáiz, l'Alfons González que ab el seu decret de setembre imposava à las congregacions religioses certs devers legals à que veníen obligats tots els espanyols. Els dos ministres signaren tirats à l'ayga.

Després, en la segona crisi, en Canalejas, que s' empenyava en marcar rumbos cap à l'esquerra preconisant la necessitat d'establir la preponderància del poder civil sobre las intolerables intrusions del Vaticà, y que mostrava certes inclinacions socialistas, ja que no de fet, de paraula en els seus discursos. També en Canalejas ha sigut tirat à l'ayga, després de intentar mil medis per enganyarlo.

Era lo més natural sotmetre aquest conflicte al fallo del Congrés, qual majorità, sino propiament al país, representa à la situació la polàtica que va arrancarla de las urnas com à un útil instrument de govern. Pero la majorità està descomposta, dividida, fraccionada y no pot donar cap orientació. En Sagasta ha fet ab el Congrés lo que ab els ministres liberals: ha tancat las Corts y ha tirat las claus à l'ayga.

Aixís, donchs, no es pas un nou reynat lo que acaba de inaugurar-se, sino un nou període de dictadura ministerial, en la més espontosa desorientació.

No hi ha més plan, ni més objecte que anar vivint y anar durant encare que sigui ab vilipendi. Tots els problemes pendents quedan en l'aire. La independència d'Espanya s'entrega à las decisions del Vaticà, y tant ó més vaticanista que la situació de 'n Silvela, resulta la situació de 'n Sagasta. No havia tingut aquella encare l'ocasió de ficarse com l'actual tan endintri de la curia romana. De la decadent regeneració ja no se'n parla: altra feyna hi ha que restanyar las terribles ferides dels passats desastres. La anguiosa situació del proletariat, privat en més punts d'Espanya fins dels medis més necessaris à la vida, troba per tot consol la boca amenaçadora del mauser y la suspensió indefinida de las garantías constitucionals.

Sobre aquest fondo tètric de amenazas y perills, de conflictes y tempestats, s'aixeca com l'únich encarregat de practicar las tendencias liberals y democràtiques dintre de la monarquia:

Aquest tupé es la qua de las festas madrilenyas. Aixís comensa el nou reynat.
¿Cóm acabará?

P. K.

QUE 'S CUMPLEIXI LA LLEY

s la primera vegada que 'ns posén al costat dels periódics de la crosta de baix.

Pero nosaltres som aixís: la rahó la donem à un moro. ¡Ab quant major gust no la dàrem à uns neos que, neos y tot, al fi y al cap son paysans y vihins nostres!

Aném als fets.

Se celebra'l dissabte darrer la professió de Sant Francisco. El curs, com se pot suposar, tractantse d'un espectacle gratis, estava plé de gent que contemplava ab verdader regostí las caras angelicades de las criatures qu'en el corteig figuraven, y las avinagradas fesomías dels capellans que, segons el rumor públic, soien assistir de molt mala gana a aquests actes, pels quals jay! no cobran res.

Passava la custodia pel carrer Baix de Sant Pere, quan de prompte un sacerdot dels de la comitiva s'adona de que un individuo que mirava la professió no s'havia tret la gorra.

S'hi acosta ab ademàny aixat, y... cedím la paranya als periódics de la crosta de baix, als quals hem aludit al principi:

«A pesar de las vivas instancias, de las repetidas y energicas intimacions del referit sacerdot, el fulano de la gorra persisti en no tréuressela.»

Ja ho veuen. La cosa no pot ser mes clara. Un ciutadà 's troba al carrer: passa una professió, l'home no s'descobreix y un capellà li exigeix que 's llevi la gorra.

En vista de lo qual, els citats periódics neos, ab un bon sentit no gayre freqüent en gent de la seva corda, s'indignan de veras y exclaman:

«Aquest fet no pot quedar impune. El que aixís va faltar als preceptes legals deu ser castigat. ¡Que 's compleixi la lley!

Sí, senyors, que 's compleixi!

Aquí hi ha hagut una indubitable transgressió dels preceptes legals.

¡Que 's compleixi la lley!

El cas està perfectament previst y senyalat en el Còdich penal, qual article 236, copiat textualment, din aixís:

«Incurrirá en la pena de prisión correccional en sus grados medio y máximo y multa de 250 à 2,500 pesetas el que por medio de amezazas, violencias ó otros apremios ilegitimos forcez á un ciudadano á exercer actos religiosos ó a assistir á funciones de un culto que no sea el suyo.»

¡Pot ser mes evident la falta?

L'home de la gorra no perteneix, segurament, al culte dels que anavan à la professió; no obstant y

això, el referit capellà tractà d'obligarlo à descubrirse, forsant à exercir un acte religiós que pugna ab las seves convicions.

Per lo tant,—el Còdich ho diu—l'intemperant sacerdot que emprengué al home de la gorra ha incorregut en la pena de presó correccional en los grans mínim y màxim, y en una multa que de 250 pesetas pot arribar à 2,500.

Pesadet es el castic, pero merescut. *Dura lex, sed lex.*

Els apreciables periódics de la crosta de baix, que han esbombat la noticia, tenen rahó. ¡Que 's compleixi la lley!

FANTASTICH

A UN QUE JA NO ES

Reconeix el teu talent
pero crech que se 'n fa massa
y que de la mida 's passa
aixecante un monument.

Sembla que al morir tú, al mon
li haja entrat una desgana,
quan aquí moren... de gana
altres mil, que sabis son.

Lo que 's fa per que has mort tú
es cosa tonta y may vista,
com si en aquesta vall trista
no s' hagués mort may ningú.

Si repassém bé la historia
dels qu' en lo mon han sigut,
'quants mes tú 'n hem tingut
dignes de perpetua gloria?

¡Ah! que si filosofém
sobre la conducta extraña
dels que menjan la campana,
molt dolent hi trobarém.

En vida van explotarte
y ab ta capa se cubrian,
pro per l'espàtula 's dalian
per trahirte y bescantarte.

Y avuy, que tú 'ls has deixat
perque la mort ha fet presa
en ton cos, causa feresa
veure ton cos profanat.

Ideas nobles... !Mentida!
Respecte... veneració...
Aqui no hi ha res d'això;
sols hi ha *Uixuta per la vida*.

Y explotan lo seu recor
forts en son desitj de viure;
perque ells... à ells els fa riure
viure à la salut d'un mort!

FREDERICH GIRONELLA

L' ENGUERINO

Ha mort à Pedralva (Valencia) el conseqüent republicà Joseph Pérez Guillén, una de las figures més populars del partit. Se 'l coneixia generalment ab el sobre nom de *El Enguerino*, per ser fill d'oriundo de la vila d'Enguera.

Era un home de arreladas conviccions y un valent en tota la extensió de la paraula.

Bé ho demostrà en els temps heroics del republicanisme espanyol que son els que corresponen al període revolucionari. Quan à últims de setembre y principis de octubre del any 89, s'alsà Valencia en armes, secundant ab entusiasme l'insurrecció del partit republicà contra las tropelias del govern provisional, del qual era ministre de la Gobernació l'funest Sagasta, l'*Enguerino* realitzà actes de heroisme denodadamente ab els seus voluntaris de Pedralva y Bugarra, per espay de més de vuit dies, contra las forças del exèrcit.

Un poeta dramàtic valencià, el Sr. Palanca y Roca, immortalà las hassanyas del heroe popular en el seu drama *Valencianos con honra*.

L'*Enguerino* era un home en qui 'l valor corria parellas ab la noblesa de caràcter. De costums senzillers y austers, no coneixia las ambicions. Sempre 'l primer à l' hora del combat, del perill y del sacrifici, no aspirà jamà à la més mínima distinció.

Poch després dels successos de Valencia, 'ls sens religiònaries l' elegeren diputat a Corts.

Naturalment, no feu may cap discurs, perque no era l' oratoria 'l seu fort; pero assistíà puntualment à totes las sessions y no faltava à una sola de las reunions que tot sovint celebrava la minoria republicana, qu'en aquell temps, traballava ab gran ardor per l'avveniment de la República.

Y aquí va un'anècdota curiosa que pinta al mateix temps que la formalitat, la serenitat y la bona fe del heroe popular.

L'*Enguerino* acostumava à seure al costat del ilustre D. Estanislao Figueras, invencible batallador parlamentari, que posava en exercici en las famosas campanys tot el fósforo de son cervell privilegiat y tot el nervi del seu temperament.

Era un dia de combat. La majoria estava quebrantada. El govern hostigat pels republicans se veia perdut. En aquesta situació, y quan s'anava à traduir la derrota del ministeri en una votació, resum del debat, apareix la figura de 'n Sagasta vestint la catracòlica de ministre: ab pas llest escala la tribuna, desplega un paper y 'l legeix. Aquell paper, fruct de una de las seves maniobras, era un decret suspenent la legislatura, que pochs minuts avants havia lograt fer firmar per D. Amadeo.

En Figueras brincant de indignació, trayent foch pels ulls, al veure escapàrseli la presa, exclamà en català:

—Si tingués un revòlver, li clavava un tiro.

L'*Enguerino*, tranquil, seré, 's descordà 'ls últims botons de l'hermilla y tot farfotejant ab els dits entre la faixa, li digué:

—¿Qué 'l vol, D. Estanislao?

Y, en Figueras, al sentirlo, no pogué menos d'exclatar en una riallada.

—Home... home... —li observà— aquestes coses se diuhen quan un está cremat.

L'*Enguerino* ha mort à una edat avansada, fidel als ideals de la seva vida.

En l'actualitat era individuo de la Junta consultativa del partit republicà federal espanyol.

P. DEL O.

N Nakens, abnegat director de *El Motín*, ha tingut una idea que someté a l'apreciació dels seus colegas republicans. No podem, donchs, negar-li la nostra apreciació franca y sincera.

Proposa en Nakens que per iniciativa de la premsa republicana se convoqui una Assamblea general, a la qual hi assisteixin tots els republicans que vulguin (basta que tinguin diners pel viatje) y que un cop reunits confereixin la direcció exclusiva del partit à un sol home, 'l qual, per espay de dos anys exerceixi aquesta especie de dictadura, contant ab la confiança y

ria de aplicar las máximas del Evangelio, no s' paran en barras.

Ara mateix acaba de publicar un article, sostinent que l' dret d' ensenyansa competeix exclusivament a la Iglesia, y s' funda en alló que va dir el Salvador del mon als apòstols: «Aneu a ensenyar a les nacions.»

*
Si aquesta frase hagués de interpretarse en el sentit en que ho fa l' bisbe de Salamanca, seria précis que totas las que conté l' Evangelio, referents a la pobresa, a l' abnegació, al respecte als poders públics se practiquessin també ab tota la seva integritat. Això de aprofitar les que l' s' favoreixen y despreciar les que l' mortifican argüeix una falta absoluta de sentiments cristians.

De manera que l' bisbes han de renunciar bonaument al monopoli de la ensenyansa que prenen exercir.

Més qu' en situació d' ensenyar, se troben en el cas de rebre algunes llissons.

Diumenge va ser denegat pel governador de la província de Barcelona l' permís solicitat pels delegats de distintes societats obreras al objecte de protestar contra la rehabilitació de 'n Portas, realitzada pel célebre tribunal de honor.

Estant suspeses l'as garantias constitucionals no hi ha medi de que l' poble pugui exercitar els seus drets. Y l' terme del actual estat de cosas ni tant sols s' ovira per lo que respecta a Catalunya.

Ab motiu del nou renyat s' ha indultat a molts delinqüents; pero lo qu' es per Catalunya no hi ha indult.

BELL-LLOCHE, 27 de maig

Passava una professió y passava un carreter. Tot d' una el carro se li atura, s' gira y veu un bulto gros agafat a la roda: era un home vestit de negre y ab faldillas com las donas. Allí se las van picar y resulta una cosa: que l' carreter teneva més bona educació que l' de les faldillas, y hasta més calma, perque l' merlot, de aquesta feta va pendre tal enrabiada, que fins va perdre l' cantar.

ABRERA, 30 de maig

Apesar de dirse demòcratas, las autoritats locals van cooperar ab l' home negre a l' organisiació de la professió de Corpus. Els individus del Ajuntament li deuenestar agrabits, al sentirli dir que gracies a las seves oracions, las vinyas han quedat lliures de la peste que las assolava. ¡Farsants!

VALLS, 31 de maig

S' ha celebrat la professió de Corpus sense altre incident que l' empenyo de fer treure la gorra a un curiós que se la mirava, y que no se la tragué fins y à tant que passà la custodia. Per tenir que incomodar al prómix no valdría més que l' es que invadexen la via pública's quedessin a casa seva?

SABADELL, 1.º de juny

Reyna gran disgust entre molts dels individus que forman la societat coral Centro Sabadell (Gelats), en el qual hi predomina l' element republicà, per haverlo obligat dos ó tres que l' fan ballar, a pendre part en un concert de l' Associació de catòlics. Y això que ja plou sobre muillat, perque al mateix coro se l' feu votar per Buscà i en contra de las candidaturas republicanes, com també se li feu donar una serenata al bisbe. No serà, donchs, estrany qu' en la pròxima Junta general, se prenguin acorts encaminats a salvar del ridícul en lo successor, als elements republicans que forman part de aquella societat coral constituint la seva majoria.

JUNEDA, 2 de juny

El rabadá negre va veure al hermità de les Borjas, que captava per Sant Salvador, mostrant una imatge de aquest sant, y ab mals modos va obligar-lo a ficar l' imatge dintre de un sac brut y à marcar més que depressa del poble. En qüestions de céntims, està vist que aquests mans no estan per sants, ni per competencies.

TARRAGONA, 29 de maig

Un episodi de la professió. Estava a punt d' entrar a la Catedral, quan un explotador de traballadors, caciç y ex-alcalde de aquesta ciutat, se destaca del curs, y posa las mans sobre l' cap de un jove, li tira la gorra a terra y l' obliga a ajonollar-se si l' plau per fora. Aquests intemperants buscan tres peus al gat, y no serà difícil que un dia hi hagi la de Deu es Cristo.

ESPLUGA DE FRANCOLÍ, 28 de maig

Havien de sentir a un frarot que va predicar a l' ermita de la Trinitat queixanç de que no n' s' trobessin als temps de Carles I y de Felip II, de qu' estessim sense inquisició, y ab goberns—segons ell afirma—que amenaçan a les ordres religioses. Està vist, que no basta que aquests goberns els ho donguin tot: ells encare no n' tenen prou. Y ben clar ho manifestà al dir qu' esperava que l' es catòlics cumplirian el seu deber en defensa del lema *Deu, Patria y Rey*. Hora forà ja de acabar de una vegada als que renegant de la seva missió de pau, no tenen prou mans pera sembrar les llevors de una nova guerra civil.

LLANSÀ, 29 de maig

Apesar de la propaganda dels llepa-sotanys, y dels oferiments de una viuda carrinçona que havia promès 50 céntims y l' atxa pagada als individus que volguessin anar a la professió, aquesta s' veié molt desanimada, no assistint mes que la cada dia més mermada lloportuna dels llanuts, las hermanas ab el coro de noyes arrepentidas y l' pallassos de sempre carregant ab las banderas, y sent la broma de la majoria del poble.

VILASECA, 31 de maig

L' empresari dels místichs sufragis, exigí al pare de una nena de cinquants anys que havia mort, el pago anticípat del gori-gori. Es escondalosa aquesta codiciosa desenfrenada, unida a una desconfiança tan ofensiva.

SARREAL, 2 de juny

En la manifestació organitzada pel burinot de la parroquia, hi va tenir tan poca concurrencia, qu' estava a punt de suspèndrela. No obstant la feu; pero estava tan enrabiad, que al arribar a l' iglesia, puja al cubell a desfogar-se, y veié que tothom havia marxat, fora de quatre ó cinquants parroquianos de les mes tovades. Afortunadament per ell, en aquests cassos, lo que fongui de greix, ho guanyarà de nas, y quan se li allargui de tres pams, sera molt maco.

COPONS, 3 de juny

El nostre barrina 'ns ha demostrat una vegada mes que la religió fa molt temps que se l' ha passada pels calotots. Per què, sino, ha suprimit els oficis que durant la vuitada de Corpus havia de celebrar diariament? Ho ha fet perque quan organiza alguna moixiganga l' deixan sol? En aquest cas, no s' pari en tan poca cosa: suprimeixi l' confessionaris, y si no n' té prou encare,

aparedi la porta de l' iglesia. Així s' estalviarà molta feyna, y l' poble n' hi donarà las gracies.

ALMADRET, 29 de maig

Ningú que hagués vist la professió de Corpus hauria reconegut el caràcter liberal de aquesta població, ans al contrari hauria dit qu' era una de las mes carcas de Catalunya. Els homes que de liberals blasponan hi feren anar a les seves filles vestides de blanc y ab llasses de tots colors, a competència y tenint els uns ab els altres una espècie d' enveja sorda, per si las unes anaven mes guapas que les altres. En fi: un exemple de boeria que no voldriam veure repetit en una població com la nostra que sempre ha tingut fama per los sentiments liberals.

LA BISBAL, 1.º de juny

Aquell rector que al possessionar del càrrec havia fet concebir a algunes tan bonas esperances, creyent que la seva conducta contrastaria ab l' observada pel seu antecessor, ben prompte va treure las ungles. A una pobra dona, esparracada y sense medis, se negà a entregarli un certificat si avants no li aprovanta l' quartos. —Últimament un' altra va confiarli tot quan tenia, perque si estés malalta, la fas cuidar y quan moris li fes l' enterro y l' funerals. En efecte, va enmalaltir y va enviarli dos documents de la caritat a que l' assistissen, pagant com se sol dir, dels tres. Pero la cosa anava llarga y no s' moria, per lo qual ab un cor tan negre com la seva sotana, passàs comptes, resultant que pagadas las monjas y los gastos que havia fet, ja tot just quedavan fondos per l' enterro; llavors l' abandonà, com diuent: —Ara mora't, que ja tens l' enterro pagat.

Ab motiu de la professió de Corpus ha renyit ab l' arcalde, el qual previament havia anunciat el curs, y ell sense consideració, determinà seguirne un altre, burllant als veïns del primer que havien fet ja l' preparatiu corresponent. Lo mes bonich es que l' arcalde era una de las seves hetxuras, pero ara en vista del miquel que li ha donat, ha resultat a costar a cap mes professionals mentre sigui arcalde.

BADALONA, 2 de juny

«Firmat ab l' pseudònim de *Un obrer badaloní*, publica aquell paperot asquerós, quin títol no volem nombrar, un suelto en el que s' ataca ab un cinisme de neó a la briosa Juventut Republicana d' aquesta ciutat, posant en solfa las conferències científiques que va celebrar, lo qual no es estrany perque les corps negres y demés gentuissa partidaria de les tenebres no poden rebre mai els poderosos raigs de llum de la ciència sense que s' sentin mortalment ferits. —Nostra felicitat a la Juventut Republicana de Badalona que ha lograt rompre la bilis y fer sortir de casilles als xerrups llantius y Pantojas d' aquesta ciutat. Senyal que fa bona feyna. Per lo demés sabem que l' jovent republicà de Badalona llur de desmayat, està disposat a seguir las conferències sobre un altre tema així que hagi terminat la serie que sobre Astronomia tan brillantment ve donant l' sabi professor Sr. Feliu y Végués. Y en quant al titolat *Obrer badaloní*, que es un estúpit de marca, procuró no parlar més de varas, de freixa perque algú dia pot rebre una llisso de modos que l' fassí ser més circunspecte y l' hi aplaqui las galgas.»

MIRANT Á EUROPA

AS aspiracions regionalistes van encarnant en algunes institucions de Catalunya. Y elles son una mostra anticipada de lo que forra la terra catalana, si algú dia arrivarà a tenir realitat tots els ensomnis atàvics dels companys de causa.

Basta llegir els periódichs del gremi y en especial *La Perdiu*, para comprender la verdadera orientació de las tendencias regionalistas, sempre arrimadas a las supersticions més rancias amparadas per la santa maria Iglesia. En aquest punt *La Perdiu* pot figurar dignament al costat de las divas del partit carcunda. No sab parlar més que de capellans, de funcions de iglesia y de la restauració de la fe dels nostres passats. Una Catalunya clerical y crach forma l' ideal de aquests nous redemptors que miran ab odi tots els progrés moderns deguts a la Revolució y a la santa independència del pensament humà.

No fa gaires dies li queya la baba explicant la manera de ser del *Gremi de Agricultors de Manresa*.

«El Gremi de Agricultors de Manresa—deya *La Perdiu*—es una institució essencialment cristiana, democrática y catalana.»

Es á dir: té totes las de la ley regionalista.

«Per la primera de las qualitats anoménadas—afiga—participa molt del caràcter dels antichs gremis y de las germandats y confraries tan extenses per la nostra terra.»

Y ara veurán en que consisteix aquesta participació.

Al efecte, els Estatuts marcan al Gremi, y així es compleix, que tingua Director espiritual (això es el primer que s' necessita pel progrés de l' agricultura); que porti l' seu concurs a les tradicionals festas religiosas (un' altre medi precios de assegurar les bones cultites); que promogui y organisi pregàries en temps de sequedad, de inundacions, de peste y altres flagells, etc., etc.

Això es lo principal: pregàries y res més que pregàries.

Qué saben els demés païssos de aquestas cosas? Ab pregàries podrém nosaltres talar els boscos impunement, contemplant al llàstima com en altres punts tocats de l' heretja del lluire examen y dels atreviments de la ciència procuran conservarlos y repoblarlos, ab la pretensió de mantenir l' equilibri dels agents atmosfèrics, y evitar les llargues y agostadoras sequías y las soptadas y devastadoras inundacions. Qué saben els jinfollos! havent tancat els ulls a la fe dels seus passats?

De igual manera, a forsa de pregàries, aplacaran l' ira divina a la qual se deu indudablement la pesta que assorta als pobles mal creyents. La microbiologia es una camama y l' higiene un verdader abús contra naturalesa. «No ns han criat porches! Donchs signem porches; pero això sí, quan de las fermentacions de la brutícia 'n neixa la infecció y la pesta, pregúinem devotament que si no 'n sortim, sempre ns quedarà l' consol de anar-nos en decret al cel a gosar per tota una eternitat.

Y qu' s' necessita per conjurar las plagues del camp, més que bonas riuixades d' aigua beneyta y l' ressò devot de aquellas oracions ab las quals l' Iglesia malaix la cuca?

El Gremi de Agricultors de Manresa, institució essencialment cristiana, ns dona un gran exemple.

Y *La Perdiu* al encomiar las seves pràcticas pot aduir la admiració que li inspiran com una demonstració incontestable de que l' regionalisme està sempre mirant a Europa.

Pero girat d' esquena y ab l' ull del darrera. P. DEL O.

LA POLICIA DE VILALLONSA

inspector Sr. Perdiguer fa días que va de rastre.

Ell olora que ls elements renyts ab la tranquilitat pública preparan un cop, y encare que com a bon polisson no sab ni quins son els que portan el joch, ni els elements ab que contan, ni qué preparan, el Sr. Perdiguer arramba al nas el seu retallat bigoti, y ensuma qu' ensumaràs li sembla el flaire qu' aspira d' un marc sabor anarquist. Esbarris la seva gent a distints punts de la ciutat y els reuneix cada vespre per lligar caps y veure si aclarerà tots els misteris qu' embolcalan el tenebros plan.

—¿Qué sabs de nou, Malarata?

—A las cinc de la tarda a la taberna de 'n Mech hi ha entrat el Ton de l' Ostia y ha comprat vint porrongs de vi, pagantlos al acte ab un duro en pessa.

—Això es grave. ¿Quina classe de duro era?

—De la República.

—Ja es mes grave. ¿De quin any?

—Del 1896.

—Molt mes grave. Porta el *Registre de sospitosos* que consultaré els antecedents del Ton de l' Ostia. A veure: *Antonio de la Hostia. Conocido entre la generación revolucionaria por hombre de acción. Fué cogido a los siete años en una pedrea y llevado a la cárcel. [Malo, un cul de presir!] No tiene medios de vivir decentemente y trabaja. ¡Uy, uy, quina pessa!*

—¿L' agafa?

—Espèrat. Vive, *Trementina*, 5, 5.º, con una mujer anciana... ¡Algún romanso! Dos gats y compran vint porrongs de vi?

—¿L' agafa?

—No encare; assegurém el cop. ¿Qué has averiat tú, Trescellas?

—A dos quarts de sis, al passeig vell, l' Ambrós y l' Arc de cal Riffs s' han topat ab un home que de prompte no hi coneugut. El desconeugut ha dit: —*Demà—Demà* han preguntat els altres.—*Demà*, han respondat el preguntat.—*Demà*, donchs, han dit tots tres y s' han separat.

—Això deu referir-se a una escala y la volen de mala.

—Jo crech que volen dir que demà han de reunir-se.

—També pot ésser. ¿Has seguit al desconeugut?

—L' hi seguit y l' hi coneugut.

—¿Qui era?

—El Ton de l' Ostia.

—¿L' agafa?

—No, Malarata; calma. Has notat, Trescellas, si duya alguna cosa?

—M' ha semblat veure que portava una ampolla de vint porrongs.

—Plena de vi?

—M' atreviria a jurar qu' era aygurdant.

—¿Y per què t' ha semblat aygurdant?

—Perque me n' ha dat un trago.

—Això ja pot ser. ¿Qué contas, Espinet?

—Que darrera la tapia de l' Hort perdut he sorpres la

pardenyas, segons deya ell, molt macas y molt preciosas, pero no las podia portar may.

**

El símbol

Ara figúrinse que nosaltres som el noy, las Corts las espanyenyas, en Sagasta el pare... y apliquin el qüento.

Perque estessim contents y poguessim fer goig y donarnos pisto davant de las altres nacions, don Práxedes va comprarnos unes Corts d'alló més bonicas.

—Ah, salau! —vam pensar nosaltres.— [Qué'n faré de cosas ab aquestes Corts!...]

Pero á lo millor ve'l pare y ns diu:

—Fa massa calor: aquestas Corts s'han de tancar. Las obra al cap de tres mesos, y apenas obertas:

—S'ha de casar fulano. Tanquemlas altra vegada. Torna á obrilas, y als quatre dies:

—Hem de coronar á sutano. Tornemlas á tancar. S'obran per un moment, y:

—Tenim l'estiu á sobre... Vinga la clau y jrich rach!... —

Lo mateix, exactament lo mateix, que al noy de las espanyenyas. Tenim Corts... pero no 'ns las deixan portar.

Y es qu'en el fondo, ab tot y tenir molt caràcter y á pesar dels nostres bolados de progrés y civilisació, aquí no som més que una colla de Benets. O de beneyts, per dirho ab més propietat.

A. MARCH

REPUBLICS

Sabém que'l govern en la qüestió de las associacions religiosas está en tristes ab el Vaticáno.

Lo únic que ningú sab es en que consisteien aquests tristes, per quant el govern se guarda molt de ferlos públichs.

¿Quin modus vivendi serà aquest que's manté tan recata?...

Res: un modus vivendi sense modus.

En els adornos de Madrid durant les últimes festes, hi predominava la següent combinació:

Una corona y al dessota una A molt grossa.

Un aficionat á desxifrar geroglífichs deya ab molta alegria: —Ja he trobat la solució... Ja he trobat la solució...

—¿Qué diu? —li preguntaren.

—No pot ser més clar: A.... bajo la corona.

Napoleón I va dir:

—A principis del sige xx tota l'Europa será ó bé republicana ó bé cosaca.

¿Qué diria avuy veyst al president de la República francesa y al emperador dels cosacs, sellant ab una abrassada l'alliança dels dos pobles que simbolisan els dos extrems del dilema?

Vaja, que al famós emperador si avuy visqués, no li cabría al bicorni que ha gués pogut

arribar á tal extrém el sistema del pasteleig internacional.

L'efusió de sanch ha sigut sustituida pel derramament del xampany.

Pero després de tot més val aixís.

Una frase de 'n Canalejas:

—Lo qu'es aquesta vegada á D. Práxedes no li ha sigut possiblement penjarne l'escapulari.

No hauria calgut més sino qu'en Canalejas se l'hagün deixat penjar. Ab las mateixas vetas de aquesta prenda mística li hauria donat garrot.

Se deya aquests días que'l nou rey emprendrà dintre de poch un viatje á Andalusía.

Pero sens dupte perque en aquella regió hi fa tanta calor, que avuy està que crema, s'dona per suspsés el viatje regi.

Y aquí tenen posat en evidència que una cosa es la realesa, y una cosa molt distinta la realitat.

Convé que no ho ignori'l Urzáiz, que al venir á Barcelona ha trobat una acollida tan simpática; convé que ho tingui present en Canalejas per quan realisi son projectat viatje; un ministre dels que s'han quedat ab en Sagasta (si serà en Moret) ha fet una frase á propósito de les excursions dels personatges de la política.

—Fan com els còmics—ha dit—que si van á provincias al mitj de la temporada, es que á Madrid no han fet efecte.

**

Frase per frase:

—Quan se tenen condicions pera lluir, sempre es més ayrós traballar á provincias de primer galán, que no quedarsé á Madrid á fer de comparsa.

Tot de una fornada 107 coronels han passat al retiro en qualitat de generals de brigada.

Per lo vist no n'hi havia encare prou de generals, que se'n fan 107 de nous y tots de un cop.

Aixís es en Weyler; li es més fàcil fer 107 generals á expensas de la nació, que ferse una levita nova pagant de la seva butxaca.

Fins el cel va posar-se al costat dels republicans de Valencia, qu'en el municipi negaren una subvenció pera celebrar la professió de Corpus. Perque es el cas que quan els neos en senyal de protesta anavan á ferla pel seu compte, els nívols, sense dir ayga va, van descarrregar un xáfech tremendo... y està clar, no va haverhi professó, perque "la llanuts passarán per tot menos perque se'ls mulli la llana del catell. ¡Qualsevol aguanta la fredor dels regalims esquena avall!..

**

Com si no'n tinguessin prou ab aquell avis del cel tan clar y expressiu, van esperar á un altre dia que fes bon temps pera realitzar la projectada professió.

Y per cert que més els hauria valgut quedarse á casa. Perque ab el mateix dret qu'ells, tots els anticlericals que á Valencia son moltissims, recorrian els carrers de la ciutat cantant la *Marsellesa*.

Per ff, un mossén va perdre l'oremus girantse á cops de ciri contra un ciutadà que's negava á descubrirse, y com si aquest rasgo de intemperiancia

sigués la senyal, va armarse una de garrotades, pinyachs y cope de pedra, que la professió va convertir-se en una nova edició del rosari de la aurora.

Està vist qu'en ciutats tan despreocupades com Valencia, lo millor que poden fer els clericals es resignar-se á que la professió 'ls vaja per dintre.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Miquel Planas, Tomás Torrent, Llorens de Pallejà, B. G. G., Anton Noguera de Sans, L. Figuerola, Siul Alcoleig, Sisquet de la Sisca, Dos almugavars y Anton Pau Pi: *No passa*.

Caballers: Antoni Feliu, Albertet de Vilafraanca, A. T. G., Maduixa de Palafregell, E. Querol y F., Miquel Pous, Joan Cassi de las Torres y J. Moret de Gracia: *Passa, virol!*

Caballer: Andresito: *La nota trista no está mal No's canси de pulir las composiciones, y ojo ab las asonancias.*

Lluïs Campanyà: *Guardém la composició ab intenció de publicarla, pero primer hi passarem un xich de benzina. —Corneli Bel y Moltó: Veurém de ferla servir. —J. Staramsa: Havém rebut una xarxa (molt bonica, per cert), firmada per un tal Pepet d'Esplugas. Com que vo'té n'és fill (d'Esplugas) y tement que's tracti d'un així-ch del que vos té podrà serme víctima, li pregüem ens dongui referencias del tal Pepet. Vosté, que sense ser dels del 69, ens consta que tampoc té res de perdigot, no veurà ab gust que 'ns sorprengui la bona fé quí, segons sembla, s'dona vergonya de firmar ab el seu nom un traball destinat á nosaltres y potser no se'n donaria gota d'acceptarne una distinció... un dret... una concesió... un privilegi... una gracia... un xiste... Amicus Plato sed magis amica veritas. —F. Noguera Estanqué: La seva fecundia es gran; pero no hauria d'exteriorizar la encare. Escrigui mes pel seu calaix... —Antoni de Massanas: Que'que chose... —Pep del Clot: ¿Es dir que al carrer del Carme ya hanas simpáticas planxadoras? *Mos* en alegrión. —J. Pla: Està ben construïda però mal comentada. —Barretayre: Tot plegat resulta cursi. —M.: Gracias, s'aprontara. —Sisquet del Full: Vagi fent que rebi un grapat de gracies. —W. V.: No sé si haurà arribat á temps. De tots modos, disposa.*

L'exit del dia!

ENTRE FALDILLAS Y PANTALONS

HUMORADA EN VERS, PER C. GUMÀ

Preu: DOS rals

Se ven á can López, als kioscos y á casa dels nostres Corresponsals.

Imprenta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.